

Odpis na Fundusz w praktyce - sekcja pytań i odpowiedzi

Q: Kiedy należy wykonywać obowiązek przekazywania odpisu na Fundusz?

A: Obowiązek przekazywania odpisu na Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny wykonuje się w odniesieniu do okresu od dnia 1 grudnia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

Q: Kto jest objęty obowiązkiem przekazywania odpisu na Fundusz?

A: Podmiotami objętymi obowiązkiem przekazania odpisu na Fundusz, o których mowa w art. 21 Ustawy, są wytwórcy energii elektrycznej wykorzystujący do wytwarzania energii elektrycznej:

- 1) energię wiatru,
- 2) energię promieniowania słonecznego,
- 3) energię geotermalną,
- 4) hydroenergię
- 5) biomasę oraz biopłyny
- 6) odpady
- 7) węgiel brunatny,
- 8) paliwa ciekłe,
- 9) węgiel kamienny,
- 10) paliwa gazowe z wyłączeniem biogazu i biogazu rolniczego

Obowiązek, stosuje się także do przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną.

Q: Jakie podmioty są wyłączone z obowiązku odpisu na Fundusz?

A: Istnieją przypadki, w których wytwórcy energii elektrycznej są wyłączeni z obowiązku dokonywania odpisu na Fundusz z uwagi na moc zainstalowaną elektryczną. Wyłączenia zależą od okresu, za jaki powinien być dokonany odpis na Fundusz.

Wyłączenia z Odpisu na Fundusz za grudzień 2022 r.	Wyłączenia z Odpisu na Fundusz za styczeń i luty 2023 r.	Wyłączenia z Odpisu na Fundusz od marca 2023 r.
1. Energia elektryczna wytwarzana jest w jednostce wytwórczej o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1 MW.	1. Energia elektryczna wytwarzana jest w jednostce wytwórczej o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1 MW lub o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 3 MW, w przypadku, gdy wytwórca energii elektrycznej posiada więcej niż jedną jednostkę wytwórczą, przy czym moc zainstalowana elektryczna żadnej z tych jednostek jest nie większa niż 1 MW. 2. Energia elektryczna wytwarzana jest wyłącznie w instalacjach odnawialnego źródła energii w rozumieniu art. 2 pkt 13 ustawy o odnawialnych źródłach energii,	1. Energia elektryczna wytwarzana jest w jednostce wytwórczej o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1 MW lub o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 3 MW, w przypadku, gdy wytwórca energii elektrycznej posiada więcej niż jedną jednostkę wytwórczą, przy czym moc zainstalowana elektryczna żadnej z tych jednostek jest nie większa niż 1 MW 2. Energia elektryczna wytwarzana jest wyłącznie w instalacjach odnawialnego źródła energii w rozumieniu art. 2 pkt 13 ustawy o

	<p>których łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 3 MW, a moc zainstalowana elektryczna żadnej z tych instalacji nie przekracza 1 MW.</p>	<p>odnawialnych źródłach energii, których łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 3 MW, a moc zainstalowana elektryczna żadnej z tych instalacji nie przekracza 1 MW.</p> <p>3. W przypadku gdy wytwórca energii elektrycznej, o którym mowa w art. 22 pkt 1 lub art. 22a Ustawy, wchodzi w skład grupy kapitałowej w rozumieniu art. 4 pkt 14 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275 oraz z 2022 r. poz. 2581 i 2640) przepis odpowiednio art. 22 pkt 1 lub art. 22a Ustawy, stosuje się do tego przedsiębiorstwa, uwzględniając wszystkie jednostki wytwórcze zlokalizowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będące we własności, posiadaniu, użytkowaniu lub zarządzie podmiotów wchodzących w skład tej grupy kapitałowej.</p>
--	--	--

Q: Jakie są konsekwencje niewykonania obowiązku przekazywania odpisu na Fundusz?

A: Podmioty, które nie przestrzegają obowiązku dokonywania odpisu na Fundusz, podlegają karze pieniężnej wymierzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, o której mowa w art. 31 ust. 2 pkt 2 Ustawy, wynoszącej do 15% przychodu ukaranego podmiotu, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym.

Podmioty, które nie przestrzegają obowiązku składania sprawozdania potwierdzającego odpis na Fundusz, podlegają karze pieniężnej wymierzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, o której mowa w art. 31 ust. 2 pkt 3 Ustawy wynoszącej do 50% należnej sumy odpisu na Fundusz za dany miesiąc rozliczeniowy.

Q: Jak należy obliczyć odpis na Fundusz w odniesieniu do sprzedaży gwarancji pochodzenia?

A: Zgodnie z ostatnimi zmianami ustawy, poszerzona została definicja ceny rynkowej, która obejmuje cenę energii elektrycznej netto określoną w zł/MWh ustaloną w ramach: umowy sprzedaży energii elektrycznej lub rynku bilansującego energii elektrycznej lub **umowy związanej ze sprzedażą energii elektrycznej obejmującej w szczególności instrumenty finansowe lub gwarancje pochodzenia, w których dodatkowe rozliczenia pieniężne zależą od ilości lub wartości sprzedanej energii elektrycznej.**

Biorąc pod uwagę fakt, iż mechanizm odpisu na Fundusz powiązany jest ze sprzedażą oraz dostawą energii elektrycznej należy uznać, że **przychody z tytułu gwarancji pochodzenia powinny być uwzględnione w całości jako podlegające odpisowi na Fundusz za okres od 1 marca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. za te dni/dekady, których dotyczy sprzedaż**

gwarancji pochodzenia. Jest to konsekwencją założenia, że gwarancja pochodzenia potwierdza, że dany wolumen energii elektrycznej został wytworzony z OZE, a przychody ze sprzedaży gwarancji pochodzenia stanowią jedno ze źródeł przychodu, których wysokość jest ograniczana odpisem na Fundusz.

Należy przyjąć następujące podejście do kalkulacji odpisu na Fundusz - **do należnego odpisu na Fundusz powinny być przypisane transakcje sprzedaży gwarancji pochodzenia zawarte w poszczególnych dniach lub dekadach miesiąca rozliczeniowego, dla którego odpis na Fundusz byłby obliczany.** Biorąc pod uwagę fakt, iż ostatnia zmiana w zakresie tej ustawy wchodzi w życie z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia ustawy ciepłowniczej, podmioty zobowiązane do przekazywania odpisu na Fundusz powinny uwzględniać przychody z tytułu gwarancji pochodzenia sprzedanych od dnia 1 marca 2023 roku. Gwarancje pochodzenia energii elektrycznej będące przedmiotem odrębnej umowy niż umowa energii elektrycznej powinny również zostać uwzględnione w odpisie na Fundusz.

Ograniczenie przychodu z gwarancji pochodzenia dotyczy również tych gwarancji pochodzenia, które zostały wydane do energii elektrycznej wytworzonej w ramach systemów wsparcia OZE, o których mowa w art. 22 pkt 3 Ustawy.

Q: Jak należy rozpatrywać świadectwa pochodzenia w kontekście odpisu na Fundusz?

A: Celem wprowadzonych zmian w tym zakresie **nie było doliczanie do podstawy, przychodów z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia z odnawialnych źródeł energii** czy premii uzyskiwanych na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz.U. 2019 poz. 42) dalej premie kogeneracyjne, a tym samym ich ograniczanie. Sprzedaż świadectw nie wchodzi bowiem w zakres definicji umów związanych ze sprzedażą energii elektrycznej. W szczególności, nie należy rozpatrywać świadectw pochodzenia jako instrumentów finansowych, lecz jako towar giełdowy. Wynika to wprost z przepisów ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz.U. Nr 103, poz. 1099 z późn. zm.), świadectwa pochodzenia zostały zdefiniowane jako towary giełdowe (art. 2 pkt. 2 lit. d), natomiast instrumenty finansowe zostały zdefiniowane odrębnie (art. 2 ust. 1 pkt. 1a). Podobnie, premie kogeneracyjne są elementem systemu wsparcia i przychody z tego tytułu nie podlegają ograniczeniu w ramach odpisu na Fundusz.

Q: Jak należy rozpatrywać „dodatkowe rozliczenia pieniężne” w kontekście odpisu na Fundusz?

A: Celem ostatniej zmiany ustawy w zakresie definicji umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz ceny rynkowej było uwzględnienie, a w konsekwencji - doliczanie do podstawy, od której obliczana jest kwota należnego odpisu na Fundusz w ustawowych okresach rozliczeniowych – przychodów z tytułu umów powiązanych ze sprzedażą energii elektrycznej, m.in. z instrumentów finansowych czy dodawania do dokonywanego odpisu na Fundusz przychodów ze sprzedaży gwarancji pochodzenia.

Sformułowanie „dodatkowe rozliczenia pieniężne” nie odnosi się zatem do kosztów jakie wytwórca bądź przedsiębiorstwo wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu ponosi w związku z m.in. bilansowaniem handlowym lub z instrumentami finansowymi. Kwestie kosztów jakie ponoszą podmioty zobowiązane do przekazywania odpisu na Fundusz reguluje bowiem Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada w sprawie sposobu obliczania limitu ceny (Dz. U. 2022 poz. 2284 z późn. zm., dalej „Rozporządzenie”).

Niemniej jednak, zgodnie z brzmieniem § 3 ust. 2 i 3 Rozporządzenia limit ceny dla przedsiębiorstw wykonujących działalność gospodarczą w zakresie obrotu oblicza się uwzględniając średnią ważoną wolumenem **cenę rynkową zakupionej energii elektrycznej**. Z uwagi na to, iż definicja ceny rynkowej została określona w ustawie, jej elementy składowe mają zastosowanie zarówno do ceny sprzedanej jak i zakupionej energii elektrycznej. Zatem przedsiębiorstwa wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu, przy wyliczaniu ceny zakupionej energii elektrycznej, mają możliwość uwzględnienia kosztów wynikających również z umów wskazanych w definicji ceny rynkowej, w tym m.in. gwarancji pochodzenia, o ile w cenie rynkowej uwzględniona jest również cena gwarancji pochodzenia.

W konsekwencji, koszty:

- a) gwarancji pochodzenia mogą być uwzględnione w cenie zakupionej energii elektrycznej przez przedsiębiorstwa wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu w przypadku, gdy sprzedaż (a tym samym cena rynkowa) dokonywana przez to przedsiębiorstwo obrotu obejmuje również sprzedaż gwarancji pochodzenia;
- b) instrumentów finansowych mogą być uwzględnione, zgodnie z rozporządzeniem, tylko przez wytwórców, dla których limit ceny obliczany jest w § 2 ust. 1 Rozporządzenia lub przez spółki obrotu w ramach ceny zakupionej energii elektrycznej zgodnie z § 3 ust. 1 Rozporządzenia.